

Forskning och utveckling (FoU)
vid Utbildningsförvaltningen Piteå kommun

Forsknings- bevakning

En sammanställning av aktuell
forskning inom förskolan

Bilden är genererad med hjälp av Adobes AI program
Firefly. Instruktionerna för att ta fram bilden
är: "Samlad forskning inom förskolan (förstoringsglas)
utveckling, lärande, omsorg".

Piteå kommun

Innehåll

Avhandlingar	6
”Pröva och pröva igen”: Professionellt lärande och agens när förskollärare utforskar digitalisering och lek i undervisningen	7
Monica Grape, Luleå tekniska universitet	7
Bokstunden som institution i förskoleundervisningen – Förskollärares syn på lärande och iscensättning	8
Sofie Tjåru, Åbo Akademi	8
Professionell komplexitet i svensk förskola. Pedagogers berättelser om förändrade villkor och uppdrag.....	10
Maria Lennartsdotter, Karlstad universitet.....	10
Undervisningsstrategier och praktiker i förskolans undervisning för hållbar utveckling.....	11
Anders Ohlsson, Högskolan Dalarna.....	11
Woandering towards places of imagination: Reflections through anarchism on the role of educators in Early Childhood Education.....	12
Matteo Cattaneo, Södertörns högskola.....	12
Relationers betydelse i lärarpraktik inom småbarnspedagogik. En kvalitativ studie ur tre perspektiv: lärarstuderandes, blivande	13
fälthandledares och ledares.....	13
Anna Buss, Åbo Akademi.....	13
Transspråkandets villkor i en supermångfaldig förskola. En konstruktivistisk grundad teori .	14
Ylva Novosel, Stockholms universitet.....	14
Exploring language skills and well-being in inclusive preschools: The impact of a dialogic reading intervention.....	16
Rasmus Riad, Stockholms universitet.....	16
Teacher Professional Learning in Response to Contemporary Challenges in Early Childhood Education and Care	18
Emelie Stavholm, Göteborgs universitet	18
En bild säger mer än tusen ord: Barns perspektiv, positioner och påverkansmöjligheter i förskolans dokumentationspraktik.....	19
Catarina Wahlgren, Uppsala universitet.....	19
Preschool staff’s working conditions and professional well-being in contexts with high proportions of early second language learners	20
Johannes Finnman Grönaas, Mälardalens universitet	20
Laughter, excitement, and suspense in preschool: Choreographing emotional stances as a multiparty achievement.....	22

Emilia Holmbom Strid, Linköpings universitet.....	22
Measurement of child engagement in early childhood education and care	23
Andrea Ritoša, Jönköpings universitet	23
Everyday life in preschool – Swedish and international approaches	25
Frida Åström, Jönköpings universitet	25
Särskild begåvning i en förskola och skola för alla	27
Malin Ekesryd Nordström, Umeå universitet	27
Galna kameror och barns virtuella bildseende, bildtänkande och filmgörande i förskolan	28
Maria Olsson, Stockholms universitet	28
Joint Mission or Mission Impossible? Exploring Conditions for Itinerant Early Childhood Special Education Teachers' Work	29
Eva Staffans, Åbo Akademi	29
Interaktionsmönster, social anpassning och emotioner i förskolan. En mikrosociologisk studie av interaktion mellan förskollärare och barn i målorienterade aktiviteter	31
Katarina Nilfyr, Göteborgs universitet	31
Children retelling stories. Responding, reshaping, and remembering in early childhood education.....	32
Agneta Pihl, Göteborgs universitet.....	32
Selfies, springfilmer och tjuvjakter: förskolebarns bildskapande och estetiska utforskande med digitala verktyg	33
Anna Ramberg, Högskolan Dalarna	33
Artiklar	34
Storying teaching together and with preschool practitioners: Renegotiating shapes of teaching in preschool education	35
Moa Frid, Luleå tekniska universitet	35
Utbildning borde spela roll – om förskollärares uppdrag att leda	36
Lovisa Skånfors, Karlstad universitet	36
Kristin Ungerberg, Karlstad universitet.....	36
”Vi kallar det skolverkiska” —en studie av mötet mellan ett nationellt förbättringsinitiativ och en komplex förskolepraktik.....	37
Maria Olsson, Högskolan Dalarna	37
Maria Fredriksson, Högskolan Dalarna.....	37
Att genomföra systematiska barnsamtal - till nytta för hållbarhet i förskolan	38
Ingrid, Pramling Samuelsson, Göteborgs universitet	38
Ingrid Engdahl, Mälardalens universitet.....	38

Eva Ärlemalm-Hagsér, Mälardalens universitet.....	38
Vårdnadshavares uppfattningar av delaktighet I förskolan	39
Charlotte Öhman, Jönköpings universitet	39
Martin Hugo, Jönköpings universitet.....	39
Lilly Augustine, Jönköpings universitet.....	39
Are newly qualified preschool teachers ready for today's mandate? Principals' views in Sweden	40
Adrian Lundberg, Malmö universitet	40
Christina Lind, Kristianstad universitet	40
Phillippe Collberg, Halmstad universitet	40
Inkludering och arbetet med särskilt stöd i förskolan	41
Petra Gäreskog, Uppsala universitet	41
Matematiska och etiska resonemang i förskolan – didaktisk modellering som intervention..	42
Maria Hedefalk, Uppsala universitet	42
Lovisa Sumpter, Stockholms universitet.....	42
Helena Eriksson, Högskolan Dalarna	42
STREAM-didaktik i förskola med litteracitet(er) i fokus – mellan att öppna för det okända och söka efter det kända.....	43
Helena Hansen, Malmö universitet.....	43
Ann-Christine Vallberg Rot, Malmö Universitet	43
Populärkultur som kunskapskälla i förskolan.....	44
Helene Dahlström, Mittuniversitetet	44
Undervisning i förskola – enligt skriftliga beskrivningar i samverkansforskning åren 2016 och 2023.....	45
Ann-Christine Vallberg Roth, Malmö universitet, Sverige	45
Helena Hansen, Malmö universitet, Sweden	45
Max Persson, Malmö universitet, Sverige	45
Förskollärares ledarskap som ett kunskapsfält i behov av begreppsliga resurser i förskoleverksamhet, utbildning och forskning.....	46
Madeleine Brodin Olsson, Göteborgs universitet	46
Anne Kultti, Göteborgs universitet	46
Viktigt men inte roligt. Förskollärarstudenters attityder till matematik.....	47
Benita Berg, Mälardalens universitet	47
Pernilla Sundqvist, Mälardalens universitet	47
Ansvarsfull läsning. Att använda barnböcker för att närma sig känsliga ämnen i förskolan.....	48

Klara Dolk, Stockholms universitet	48
Uppdraget att undervisa i musik. Förskollärares uppdrag att undervisa i musik med utgångspunkt i den nationella läroplanens innehåll och mål	49
Johanna Still, Åbo Akademi	49
Leka på flera språk: Att stötta flerspråkigt deltagande i förskolan.....	50
Hiba Abou-Taouk, Göteborgs universitet	50
Malin Nilsen, Göteborgs universitet.....	50
Cecilia Wallerstedt, Göteborgs universitet	50
Vad är det som SKAver - Didaktiska val i två svenska kommuners systematiska kvalitetsarbete.....	51
Maria Styf, Mittuniversitetet	51
Catarina Arvidsson, Mittuniversitetet	51
Professionell högläsning i förskolan: förskollärares resonemang om en samtida didaktisering	52
Cecilia Lindström ,Linköpings universitet	52
Niklas Pramling, Göteborgs universitet	52
Maria Simonsson, Linköpings universitet.....	52
Förskollärares tal om fysik i förskolan - Från avgränsad aktivitet till vardagen som utgångspunkt.....	53
Lina Hellberg, Högskolan Kristianstad	53
Susanne Thulin, Högskolan Kristianstad	53
Andreas Redfors, Högskolan Kristianstad	53
Med värden i fokus. Om den didaktiska vad-frågan i pragmatiskt informerad undervisning i förskolan.....	54
Camilla Löf, Malmö Universitet	54
Ann-Christine Vallberg Roth, Malmö universitet.....	54
Places, spaces and encounters with nature – socio-material discourses in Swedish preschools	55
Annika Manni, Umeå Universitet	55

Forskning och utveckling (FoU)
vid Utbildningsförvaltningen Piteå kommun

Avhandlingar

Bilden är genererad med hjälp av Adobes AI program
Firefly. Instruktionerna för att ta fram bilden
är: "Samlad forskning inom förskolan (förstoringsglas)
utveckling, lärande, omsorg".

Piteå kommun

”Pröva och pröva igen”: Professionellt lärande och agens när förskollärare utforskar digitalisering och lek i undervisningen

Monica Grape, Luleå tekniska universitet

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

Avhandlingen har som syfte att, med utgångspunkt i ett aktionsforskningsprojekt där förskollärare utforskar digitalisering och lek, beskriva och diskutera lärares agens när det gäller det gemensamma professionslärandet såväl som undervisningsuppdraget. Det teoretiska ramverket utgår från den ekologiska modellen om lärares agens (Emirbayer & Mische, 1998; Priestley et al., 2015a) och Deweys (1916/1999, 1902/2009) syn på kunskap. Den ekologiska modellen används för att få en djupare förståelse för hur villkor och förutsättningar påverkar förskollärares möjlighet att genomföra förskolans komplexa uppdrag. Det empiriska materialet består av samtal i grupp som genomfördes en gång per månad under 15 månader samt individuella skriftliga reflektioner vid tre tillfällen. En reflexiv tematisk analys (Braun & Clarke, 2006, 2022b) har använts. Resultatet presenteras i tre akter: Projektet tar sin början, Aktioner inom möjlighetens gräns och Ett professionellt lärande i praktiken. Resultatet visar att förskollärares erfarenheter och värderingar påverkar undervisningen. Aktionsforskningsprojektet bidrog till att förskollärares erfarenheter, kompetens, värderingar och agens utvecklades och de framhöll betydelsen av att se kompetensutveckling som en process som får ta tid med tydliga mål samt struktur och stöd. Förskollärarnas agens var stor i relation till den egna praktiken. Däremot utmanade inte förskollärarna i någon större utsträckning de yttre förutsättningar bortom den egna praktiken. Utifrån förskollärarnas erfarenheter av utforskandet av digitalisering och lek i undervisningen kan konstateras att dessa kan vara en fruktbar kombination samt att det inte behöver handla om ett antingen-eller-perspektiv när det gäller digitalt och analogt i förskolan. Förskollärares kompetens avgör vad som kan främja lek och lärande, vilket fordrar att förskollärare prövar, reflekterar, lär och agerar tillsammans med andra

Bokstunden som institution i förskoleundervisningen – Förskollärares syn på lärande och iscensättning

Sofie TjÄru, Åbo Akademi

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

Den här doktorsavhandlingen handlar om bokstunder i förskoleundervisningen, det vill säga om stunder där lärare eller annan personal högläser barnlitteratur och där det finns interaktion kring boken som avser att stödja barnens lärande och engagemang. Förskoleundervisning avser här det obligatoriska förskoleåret som inleds året innan barnen börjar skolan i Finland, vilket innebär att förskolebarnen oftast är kring sex år. Syftet med avhandlingen är att fördjupa förståelsen för bokstunder genom att undersöka hur förskollärarna resonerar kring dessa. Forskningsfrågorna tar fasta på hur lärande lärarna förknippar med bokstunderna och vilka föreställningar om bokstunder som syns i deras beskrivningar av sina iscensättningar av bokstunder. Avhandlingen består av fyra delstudier som alla har en teoretisk inramning med grund i sociokulturell teori. Den sociokulturella inramningen har i avhandlingens sammanfattande del, det vill säga kappan, ett speciellt fokus på bokstunden som institution. Att jag fokuserar bokstunden som institution innebär att jag ser den som en social situation med vissa stabila mönster för interaktion och genomförande. Dessa mönster blir synliga i min syntes av avhandlingens delstudier. Då syftet är förståelse följer avhandlingen en kvalitativ och tolkande forskningstradition. Studier inom denna tradition intresserar sig för människors tolkningar och förståelser av sina upplevelser. Traditionen är också starkt inriktad på den sociala världen och att människor både tolkar sin omvärld och deltar i konstruktionen av den. Materialet i avhandlingen består huvudsakligen av förskollärares muntliga och skriftliga svar på mina frågor om bokstunder. Den första delstudien använder emellertid videoobservationer av bokstunder för att studera pedagogers och barns agenda. Delstudie I får ses som en inledande studie som inspirerade mig till att framskrida explorativt och låta syften och tillvägagångssätt för de övriga delstudierna växa fram vartefter. Delstudie II använder frågeformulär som materialinsamlingsmetod och tar med hjälp av två öppna frågor reda på vilka ändamål lärarna anser att bokstunder kan fylla. I delstudie III kombineras material som erhållits genom frågeformulär med material från intervjuer. Avsikten är att undersöka hur lärare beskriver att de organiserar bokstunder samt hur de motiverar de val de gör. För delstudie IV har materialinsamlingen haft karaktären av samtalsintervjuer där jag dels ställt frågor till förskollärare, dels initierat samtal utan planerade frågor. Materialinsamlingen har omfattat fyra träffar med lärarna över videosamtal där jag som forskare har talat med dem om estetiska förhållningssätt till litteratur samt uppmanat dem att utforska och berätta för mig vad som

händer om de ger mer utrymme för barnens upplevelser och uttryck samt uppmuntrar estetisk respons i samband med bokstunderna. Delstudiernas resultat kan sammanfattas med att de visar att lärarna förknippar bokstunder med lärande som har att göra med språkutveckling, omvärldskunskap och mångsidiga kompetenser. Lärarna uttrycker att bokstunder med fiktionslitteratur hör till den dagliga verksamheten och att stundens böcker gärna kan ha innehåll som också är aktuellt i övrig verksamhet. Däremot arrangerar lärarna sällan bokstunder integrerade med andra aktiviteter inriktade på lärande. Även om lärarna i planeringen av bokstunderna beaktar barnens behov och intressen, böckernas kvaliteter och den övriga verksamheten så framgår det också att lärarna inte planerar alla sina bokstunder. Vidare poängterar lärarna att man under bokstunder behöver upprätthålla en viss ordning samt att bokstunderna gärna får ha en trivsamt atmosfär. I diskussionen av den bild av bokstunden som institution som framträder utgående från delstudiernas resultat lyfter avhandlingen fram att bokstunden innehållsligt har en låg grad av specialisering eftersom lärarna förknippar bokstunder med flera olika typer av lärande, men inte med lärande som handlar om att utveckla kunskaper om litteratur. En låg grad av specialisering och isolering är kännetecknande för förskoleundervisningen i stort eftersom den i läroplansgrunden beskrivs som helhetsskapande, det vill säga att till exempel olika ämnesområden, intressen och tillvägagångssätt ska integreras. Samtidigt verkar bokstunden ha en hög grad av specialisering vad gäller att arrangeras som en egen aktivitet utan integrering med andra aktiviteter inriktade på lärande. En implikation av avhandlingen är att synen på vilket lärande bokstunderna kan erbjuda behöver vidgas till att också omfatta estetiska förhållningssätt och kunskaper om litteratur. Detta förutsätter fördjupad litteraturdidaktisk forskning kring vad litteraturundervisning kan vara inom småbarnspedagogik och förskoleundervisning. Ytterligare en implikation är att bokstunder kan behöva iscensättas på mer varierade sätt för att ge en större variation i hurdana litteraturupplevelser barnen får erfarenhet av. Nyckelord: barnlitteratur, förskoleundervisning, högläsning, litteracitet, litteraturdidaktik, småbarnspedagogik, språkutveckling

Professionell komplexitet i svensk förskola. Pedagogers berättelser om förändrade villkor och uppdrag

Maria Lennartsdotter, Karlstad universitet

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

Fokus för denna doktorsavhandling är att belysa svensk förskola så som den framställs i berättelser av fler än 1000 pedagoger under #pressatläge 2018, en hashtag som syftar till att förbättra arbetsvillkoren i svenska förskolor. Utifrån policydokument beskrivs svensk förskola som en rättighet för varje barn och ändrade politiska reformer har bidragit till att fler barn kan gå i förskola. Innehållet i förskolans verksamhet har förändrats då undervisning och utbildning nu är mer i fokus än omsorg och lek. Samtidigt minskade antalet personal med pedagogisk utbildning minskat och fler pedagoger sjukskrevs. Vidare uttryckte flera pedagoger år 2017 att arbetsbelastningen i förskolan var för hög. Det övergripande syftet med avhandlingen är att bidra med en bild av arbetssituationen såsom den framträder i digitala aktivismtexter från #pressatläge, samt hur pedagogerna positionerar sig i relation till förskolans förändrade villkor och uppdrag.

Resultatet av analysen visar att svensk förskola har ett mångfacetterat uppdrag och att pedagogyrket innehåller fyra professionella identiteter; läraren, omsorgsutövaren, hushållsarbetaren och administratören. Trots att de professionella identiteterna inkräktar på varandra, utför pedagogerna ändå sitt uppdrag. Det dagliga arbetet påverkas av de erfarenheter och visioner pedagogerna uttrycker i berättelserna. Även bestämmelser om barns vistelsetider, förskolans rutiner, stora barngrupper, personalbrist och pedagogernas värderingar om hur arbetet ska ske inverkar. Vidare lyfter pedagogerna ofta fram extrema situationer och tenderar att överdriva berättelserna för att visa varför arbetsvillkoren i förskolan bör förbättras. Den frekventa användningen av extrema formuleringar kan dock minska berättelsernas trovärdighet. Avhandlingens resultat kan öka förståelsen för hur sociala medier påverkar pedagogers möjligheter att förbättra sina arbetsvillkor.

Undervisningsstrategier och praktiker i förskolans undervisning för hållbar utveckling

Anders Ohlsson, Högskolan Dalarna

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

The thesis aims to describe education for sustainable development (ESD) in Swedish preschools and the factors affecting its implementation. The new Swedish preschool curriculum from 2019 mentions teaching explicitly for the first time and highlights the sustainability perspective, hence the importance of this study. This study investigates how ESD is conducted in Swedish preschool and also explores how the learning environment, implementation support in the form of eco-certification, and the new curriculum affect ESD in preschool. Empirical data comprises interviews with 16 randomly selected preschool teachers from 16 preschools in eight municipalities; in addition, two teachers at two preschools were observed teaching, and the former and current curricula were analysed. Data was analysed through thematic and content analysis based on a pragmatic perspective of ESD where teaching practices and teaching strategies are central concepts. The results identify four ESD practices that describe a pluralistic view of teaching and a new teaching-strategy, semi-spontaneous teaching. What characterises semi-spontaneous teaching is that it occurs on the initiative of children in an environment well-considered by the teacher or with the teacher's teaching material. The study also identifies a ESD characterised by a holistic perspective on sustainable development. An investigation of these influencing factors gives the following results: the learning environment affects ESD in terms of the preschool teachers' choice of teaching strategy; implementation support resulted in only minor differences where teachers at eco-certified preschools describe a more structured and planned ESD than teachers at non-eco-certified preschools; and the new curriculum presents a holistic perspective on sustainable development that leans towards pluralistic teaching and that therefore has greater potential to influence ESD in a pluralistic and holistic direction than the former curriculum.

Woandering towards places of imagination: Reflections through anarchism on the role of educators in Early Childhood Education

Matteo Cattaneo, Södertörns högskola

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

I denna avhandling undersöks den transformativa potentialen av begreppet w/o/a/ndering, anarkism och storytelling inom early childhood education. Genom autoetnografins glasögon sammanflätar författaren personliga erfarenheter med teoretiska reflektioner och visar därmed på komplexiteten i dagens pedagogiska landskap. Med inspiration från olika filosofiska traditioner, bland andra anarkism och existentialism, omformuleras pedagogiska praktiker inom ett sociopolitiskt ramverk. Centralt för undersökningen är begreppet w/o/a/ndering – ett flytande samspel mellan förundran och vandring, som symboliserar ett öppet sökande efter kunskap och mening. Utgående från arbeten av filosofer som Luigina Mortari och María Zambrano erbjuder w/o/a/ndering en väg att tänka nytt kring pedagogiska möten bortom traditionella pedagogiska paradig. Avhandlingen belyser hur storytelling framstår som ett kraftfullt pedagogiskt verktyg inom detta ramverk, som överskrider sin konventionella roll för att bli ett utrymme för möte, lek och filosofisk undersökning. Genom att placera storytelling som en plats för anarkistisk och pedagogisk praxis belyses dess potential att främja äkta kontakter mellan pedagoger och barn. Vidare undersöks anarkismens historiska utveckling och samtida relevans i den pedagogiska diskursen. Med hjälp av teoretiker som Colin Ward utforskas anarkism som en levd erfarenhet, som utmanar förankrad maktdynamik och förespråkar motstånd på gräsrotsnivå inom utbildningsväsendet. I de följande kapitlen tar avhandlingen upp bidrag från pedagoger som Paulo Freire, Simón Rodríguez, Walter Kohan och Janusz Korczak, och betonar vikten av en kritisk pedagogik för att skapa inkluderande lärmiljöer. I slutändan syftar den här avhandlingen till att väcka kritisk reflektion kring pedagogernas roll i utformningen av dagens förskoleverksamhet. Genom att varva teoretiska insikter med praktiska exempel ger avhandlingen en nyanserad förståelse av pedagogisk praxis, och uppmanar pedagoger att återta sitt handlingsutrymme och skapa meningsfulla relationer i strävan efter att uppnå holistiska pedagogiska mål

Relationers betydelse i lärarpraktik inom småbarnspedagogik. En kvalitativ studie ur tre perspektiv: lärarstuderandes, blivande fälthandledares och ledares

Anna Buss, Åbo Akademi

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

Resultatet visar att både lärarstuderande och fälthandledare bör aktivt arbeta för att skapa en fungerande relation där jämlikhet och kommunikation är centrala komponenter. Detta bör ske i inledningen av praktikperioden för att etablera relationer och underlätta lärarstuderandes lärandeprocess. De daghem som erbjuder praktik till lärarstuderande inom småbarnspedagogik kallas för övningsdaghem och utgör kontexten för denna avhandling som synliggör relationer i lärarpraktik från tre perspektiv: lärarstuderande inom småbarnspedagogik, blivande fälthandledare och ledare inom småbarnspedagogik. Blivande fälthandledare behöver få möjlighet att engagera sig i självreflektion för att öka medvetenheten om sin roll som fälthandledare och för att känna sig trygga i den. Studiens resultat visar att handledarutbildningen bidrar till utvecklingen av relationell professionalism hos blivande fälthandledare. Genom att lärarstuderande tar del av verksamheten vid daghemmet, utvecklas meningsfulla relationer mellan dem och fälthandledarna. Samtidigt visar resultatet att stödet från hela arbetsgemenskapen är av central betydelse för lärarstuderandes lärande under praktiken. Att alla i kollegiet välkomnar lärarstuderande bidrar till att lärarstuderande känner att de fått möjlighet att lära och utvecklas under praktikperioden. Samarbetet mellan universitet och daghemmen visar att ledarna gärna ser lärarstuderande närvarande på daghemmen, eftersom detta möjliggör för personalen att ta del av den senaste kunskapen och forskningen. Att ingå i en akademisk förankrad verksamhet anses gynnsamt för daghemmen, då det främjar utvecklingen av småbarnspedagogiken och ökar kompetensen hos personalen. Genom att bjuda in lärarstuderande till daghemmen och uppmuntra relationer ges möjligheten för alla att växa och utvecklas, vilket i sin tur bidrar till utbildningen av professionella inom småbarnspedagogik.

Transspråkandets villkor i en supermångfaldig förskola. En konstruktivistisk grundad teori

Ylva Novosel, Stockholms universitet

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

The aim of the thesis is to examine how preschool children's translanguaging is performed, and the conditions that enable or limit translanguaging in preschool. Constructivist Grounded Theory (Charmaz 2014a) has been used to code collected data from a superdiverse preschool in a structurally disadvantaged suburb in Sweden, and to generate a provisional theoretical model of how to understand the conditions for translanguaging in this preschool. The following research questions have been posed: How is translanguaging performed in a superdiverse preschool? What are the conditions that enable or limit translanguaging in this preschool? How might a theoretical model on the performances and conditions for translanguaging, based on data from this superdiverse preschool, be constructed as a result of a constructivist grounded theory? The data were gathered in an ethnographic study, where approximately 90 percent of the children were multilingual. Seven multilingual children aged 1 to 5 years were shadowed during an intense 12-week period, during their first semester at preschool; initially doing fieldnotes, succeeded by six weeks of video-recordings. The children had different family languages (i.e. mother tongue) and were all emerging bilinguals, and thus new to the Swedish language. In line with definitions of translanguaging, I have coded the data from a multimodal view of language. This means observing body language, facial expressions, gaze, sounds, and the use of aesthetic ways of expressing yourself while drawing, moving your body, etc. as a part of what the Swedish preschool curriculum calls aesthetic expressions. The results show that children translanguage by using their entire repertoire of verbal and non-verbal communication. Younger (1–3-year-old) children's multimodal repertoire is more enhanced and supported by adults and other children. Older children (3–5-year-old) are expected to, but also more likely to use verbal language (Swedish, English or their family language). However, they are also often misunderstood, due to expectations when the verbal language is failing them. The study shows that translanguaging is conditioned by a complex mix of space-time and concrete/abstract dependent factors. These factors are: the didactic situation of play, care or teaching, material artefacts in environment, and notions, expectations and reception expressed by educators and other children. Especially strong are the expectations tied to the child's age and its prior experiences of expressing itself verbally, bodily or in other ways. The results suggest that the openness in attitude, reception, response and expectations shown by adults and other children towards the youngest children while translanguaging, would greatly benefit older children as

well. The study concludes that more knowledge about translanguaging in its wider definition, which also includes working with the possibilities afforded by aesthetic expressions, is beneficial for all children to enhance their communication, language development and multicultural identity-formation in accordance with the stipulated aims of the preschool curriculum.

Exploring language skills and well-being in inclusive preschools: The impact of a dialogic reading intervention

Rasmus Riad, Stockholms universitet

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

Language skills during the preschool years are important for cognitive and social development, learning, and well-being, especially for children that are less proficient in the language that peers and teachers use for communication and teaching, known as the majority language. The overall aim of this thesis is to explore the effect of a practice-embedded introduction of dialogic reading in preschool, a method that engages children in conversation, using language-promoting strategies. Teachers performed dialogic reading for 85 five-year-old children in preschools. Children's linguistic progress was observed, while also recording their self-reported state of well-being. Based on the theme of language and well-being in early education, three studies were conducted.

In Study I, a British well-being measure for young students, "How I Feel About My School (HIFAMS)," was translated, validated, and assessed for psychometric properties. In total, $N = 228$ children self-reported their well-being in early education. Study I included a combined sample of school-aged children ($n = 143$) and a preschool sample ($n = 85$), where the latter also participated in Study II and Study III. Study I confirmed a one-factor structure of HIFMAS in a confirmatory factor analysis with good model fit. The results showed that the HIFAMS can be used in Sweden to measure child well-being in preschool and early school years.

In Study II, structural equation modeling was used to examine the relationship between language skills and self-reported well-being among preschoolers ($N = 85$). The assessment of language skills comprised both narrative and vocabulary abilities, while well-being was measured by HIFAMS. Language background (home language exposure) and gender were examined in relation to language abilities and well-being. Study II discovered no association between language skills and well-being. Children with a non-Swedish language use at home (additional language learners) displayed similar narrative skills but had less vocabulary. The results of Study II align with previous research, highlighting the significance of extensive language exposure for children whose home language differs from the language encountered in preschool.

In Study III, language development and child well-being were analyzed after a dialogic reading intervention. Ten preschool teachers delivered the intervention in small groups (four to eight children). The teachers performed the dialogic reading during two periods, and the children at

each preschool were randomized to attend direct (group A) or delayed intervention (group B). The outcome measures were the same as in Study II and assessed pre-, mid-, and post-intervention. Study III showed that children improved their language skills after engaging in a dialogic reading intervention, with improvements regardless of language background. The well-being remained steady during the course of the trial.

Taken together, the results of these three studies indicate that language development in terms of vocabulary can be promoted by dialogic reading, and children that are additional language learners show a similar progression as their peers. Furthermore, these studies show that self-reported well-being can be measured in the early education context and that children's self-perceived well-being in preschool was not associated with early language skills. The implications of these studies and the significance of the results for educational practice are addressed.

Teacher Professional Learning in Response to Contemporary Challenges in Early Childhood Education and Care

Emelie Stavholm, Göteborgs universitet

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

The purpose of this doctoral thesis is to generate new knowledge, through the empirical study, of how an Early Childhood Education and Care (ECEC) work team collectively learn about two contemporary challenges in ECEC, by means of a theoretical framework. More specifically, how they learn about the relationship between teaching and play, particularly in relation to children's digital experiences in play. The thesis is based on a combined research and development project where a work team in preschool were introduced to the theoretical framework Play-responsive early childhood education and care (PRECEC) which has implications for how to understand teaching and play activities in preschool. A sociocultural perspective functions as the theoretical framework of the thesis and the data consists of ten audio and Zoom-recorded focus group conversations which have been analyzed through Sociocultural Discourse Analysis. The thesis contains three empirical studies where the findings show how reading research articles and watching video-recordings play a central part when the participants appropriate theoretical concepts. The findings also show how time and dialogue based on scientific knowledge matters for the learning process when the work team change their reasoning about the teacher's role in play. In addition, the findings illustrate how PRECEC, for the participants, mediate an understanding of play and teaching as responsive activities requiring mutual (digital) experiences. This mediating process is discussed as potentially enabling teacher agency. Overall, the findings contribute with new knowledge regarding how an ECEC work team learn about contemporary challenges by means of PRECEC and are therefore discussed in relation to implications for what becomes important when organizing for professional development in ECEC settings.

En bild säger mer än tusen ord: Barns perspektiv, positioner och påverkansmöjligheter i förskolans dokumentationspraktik

Catarina Wahlgren, Uppsala universitet

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

Det övergripande syftet med denna avhandling är att undersöka barns perspektiv, positioner och påverkansmöjligheter i den svenska förskolans dokumentationspraktik. Empirin består av 1575 fotografier från sex förskoleavdelningar på fyra olika förskolor, belägna i olika områden runt Stockholm. Avhandlingen innehåller fyra artiklar som undersöker olika aspekter av den pedagogiska dokumentationspraktiken. I den första artikeln analyseras barnens egna berättelser om fotografierna. I den andra artikeln jämförs föreställningar om barnet från fotografier på förskolans väggar med hur barnet skrivs fram i förskolans läroplan. Den tredje artikeln undersöker innehållet och cirkuleringen av digitala fotografier i olika forum och hur detta förhåller sig till barns möjligheter till delaktighet. Avslutningsvis undersöker den fjärde artikeln hur barn porträtteras i fotografier av utomhusaktiviteter. Alla artiklar är förankrade i teorier om makt och kunskapsproduktion, däribland diskursteori och diskuterar skärningspunkter mellan ålder, kön, etnicitet och klass.

Resultaten visar att barn är kapabla att skapa sina egna berättelser i interaktion med fotografierna. Deras berättelser tenderade att reproducera stereotypa könsmonster även om fotografierna förmedlade könsneutralitet. Barnen beskrev främst sina inbördes relationer och i mindre utsträckning de uppvisade aktiviteterna. Å ena sidan överensstämde fotografiernas innehåll med nyliberala trender gällande skolifiering och professionalisering av förskoleutbildningen genom att fokusera på traditionellt maskulint kodade aspekter som produktion och prestation, medan omsorg och lek osynliggjordes i fotografierna. Å andra sidan upphöjde utomhusfotografierna feminina värden genom att synliggöra barn som känsliga med samhörighet med naturen. Utomhus- och digitalt cirkulerade fotografier framställde ofta barnen som anonyma och neutrala vad gäller kön och etnicitet. Detta kan vara positivt eftersom barnen gavs möjlighet att inkludera sig själva i de framställda aktiviteterna. Samtidigt blev fotografierna opersonliga och ibland intetsägande då anonymiseringen gjorde barns situerade erfarenheter och kunskapsproduktion osynlig.

Avhandlingens slutsatser är att de föreställningar om barnet som förmedlas i fotografierna, är konforma och likställer kompetens med produktion och prestation, samtidigt som alternativa sätt att vara förskolebarn osynliggörs. För att öka barns delaktighet och införliva alternativa berättelser i förskolans kunskapsproduktion, föreslås en feministisk definition av professionalisering, vilket i sin tur kan utmana föreställningen om det kompetenta barnet.

Preschool staff's working conditions and professional well-being in contexts with high proportions of early second language learners

Johannes Finnman Grönaas, Mälardalens universitet

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

This thesis explored the working conditions and professional well-being of preschool staff in Sweden, particularly in settings with a high proportion of early second language learners (L2 learners). The thesis is timely and significant, considering the growing diversity in Swedish preschools and the increasing presence of L2 learners. The research problem is rooted in the unique societal mission of preschool staff, who are pivotal in introducing young children to the Swedish education system and fostering their development and care. They also have a compensatory mission to support children who have less favourable conditions than other children. However, there are indications that the preschool staff are working in a vulnerable context. Preschool staff are among the occupational groups in Sweden exhibiting among the highest frequency of sick leave and are characterized by a significant staff turnover. The preschool staff has also experienced changes within their organisation. Concurrently, it remains unknown how working in groups with a high proportion of L2 learners (L2 groups) affects the preschool staff. The thesis aimed to understand the specific working conditions in L2 groups and how these conditions impact the professional well-being of preschool staff, defined as the perception of doing a professional and correct job, which included adhering to the curriculum and maintaining positive relationships with children, organisational commitment, and job satisfaction.

The theoretical framework that guided this research was the bioecological systems theory and the Job Demands-Resources (JD-R) model. This framework helped to understand the overall social interactions and working context of the preschool staff, as well as to categorise and define psychosocial working conditions. It emphasises the interplay between job demands, job resources, and professional well-being. The thesis adopted an exploratory sequential design, initially employing mainly qualitative inductive interviews (Study I and II) to map the uncharted territory of the preschool working context, its social interactions, and working conditions in L2 groups. This was followed by a deductive, analytical phase using questionnaires in cross-sectional studies (Study III and IV).

Study I adopted an exploratory sequential mixed-methods design. It explored the preschool staff's support of children's engagement in L2 groups, combining qualitative content analysis and independent T-tests. In individual interactions with children, the preschool staff aimed to establish closeness and acknowledge each child's presence. In these respects, no notable

differences were observed among preschool staff across different groups. However, disparities emerged in group interactions with children. Preschool staff working in L2 groups encountered challenges in managing routines, imparting values, and facilitating peer learning among children.

Study II focused on preschool staff's experiences of their working conditions in L2 groups, utilising qualitative content analysis based on interviews. Preschool staff working in L2 groups encountered a context that was more complex and challenging compared to their counterparts in L1-groups. This increased complexity primarily stemmed from a lack of adequate organisational resources, difficulties in establishing professional relationships, and constrained opportunities to effectively utilize their educational background and work-life experience. These layers of complexity were experienced to challenge their professional well-being.

Study III utilised a cross-sectional design. It used Structural Equation Modelling (SEM) to examine preschool staff responsiveness and child engagement in relation to child behaviour difficulties and staffing. Behavioural difficulties and lower levels of engagement, characteristics associated with L2 children, were found to be negatively associated with the responsiveness of the preschool staff. Conversely, the responsiveness of the preschool staff exhibited a positive association with child engagement.

Study IV was a cross-sectional questionnaire study. It employed random forests, and quasi-Poisson regression analysis to identify which working conditions predicted preschool staff's professional well-being in L2 groups. The study extended the analysis from the qualitative phase to a quantitatively analysed context. It was predominantly the job resources, particularly the support from the preschool staff's principal and colleagues, that most confidently predicted professional well-being. In contrast, job demands such as role conflicts and quantitative demands were less significant predictors. Additionally, individual factors, including formal education and work-life experience, did not significantly predict professional well-being. Likewise, structural factors such as the proportion of L2 learners also did not predict professional well-being.

The findings of these studies highlight the complexity of working conditions in L2 groups and their relationship to professional well-being. They suggest that professional well-being is influenced by a balance of job demands and resources, the quality of relationships with children and their caregivers, and the ability to navigate organisational changes and diversity management effectively. The thesis underscores the need for policy and practice changes to support preschool staff in L2 groups, including enhanced formal education in diversity management, and increased organisational support to reduce job demands and bolster job resources. The proportion of L2 learners itself was not a significant predictor of professional well-being in any study, however. In conclusion, this thesis contributes to a deeper understanding of the unique challenges faced by preschool staff in L2 groups and offers insights for enhancing their professional well-being, which is crucial for the quality of early childhood education and care in multicultural settings.

Laughter, excitement, and suspense in preschool: Choreographing emotional stances as a multiparty achievement

Emilia Holmbom Strid, Linköpings universitet

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

Merparten av forskning om känslor, inklusive den som tar ett socialt perspektiv, är inriktad på negativa känslor och deras manifestation i sociala situationer som involverar konflikter, dispyter och argument. Denna avhandling syftar snarare till att rikta sig mot barns förhöjda positiva känslouttryck och deras sociala interaktionella funktioner såväl i kamratgruppen som i deras dagliga interaktioner i lärsituationer med pedagoger i förskolan. Teoretiskt och metodologiskt intar avhandlingen ett multimodalt interaktionsanalytiskt perspektiv. Data består av 40 timmar videoetnografiska inspelningar av vardagliga aktiviteter som äger rum på en ordinär förskola i Sverige. Deltagarna inkluderar 6 pedagoger och 50 barn (flickor och pojkar ett till fem år). De forskningsfrågor som legat till grund för avhandlingen är följande: Hur bjuder små barn in till meddeltagande och till återgåldande skratt i flerpartssamspel med kamrater och lärare? Hur tar barn känslouttryck till hjälp för att få till stånd en gemensam uppmärksamhet mellan flera deltagare i förskolans kamratgrupp? Hur koreograferar lärare spänningsmoment som ett sätt att organisera deltagande i utbildningsaktiviteter? Avhandlingen belyser de kommunikativa och sociala möjligheter och utmaningar som små barn möter när de interagerar i stora grupper i förskolemiljöer. Avhandlingen bidrar med kunskap till ett i stort sett outforskat område, det vill säga förhöjda positiva känslouttryck inom barns kamratgrupp och i vuxenbarn interaktioner.

Measurement of child engagement in early childhood education and care

Andrea Ritoša, Jönköpings universitet

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

Children's engagement is a widely studied concept in the field of education, early interventions, and disability research. High engagement among children is consistently associated with desired academic, social, and emotional outcomes. However, the engagement of young children in Early Childhood Education and Care (ECEC) settings has received less systematic attention. The aim of this thesis is to investigate the measurement of child engagement in ECEC and related conceptualizations of the construct. The thesis includes two empirical studies and two literature reviews on child engagement in ECEC.

The first empirical study validates the Engagement Versus Disaffection with Learning: Teacher Report questionnaire in a Swedish preschool class. The relationship between a questionnaire of school engagement and questionnaire of child engagement was also investigated. Second study is a scoping literature review exploring how child engagement is conceptualized and operationalized in ECEC settings. For the third study, a subset of the identified studies using two or more measures of child engagement was included in an in-depth review exploring how multimethod measurement of child engagement is implemented in ECEC settings and what are the associations between different measures of child engagement. Lastly, a profile analysis of observed momentary engagement and global engagement was performed among a sample of preschool children in Sweden to investigate typical and atypical engagement profiles.

Findings show that observations are the dominant method for measuring young children's engagement in ECEC, while teacher questionnaires are mostly used for assessing academic engagement in kindergarten classes in US. Self-reports where young children can report about their own engagement are extremely rare. Child engagement can be rated as low and high in value, as a category that either is or is not present, or as a variable that can be qualitatively described and coded on mutually exclusive categories, even within a same study.

Although we discovered a strong correlation between child engagement and school engagement in the Swedish preschool class, suggesting that these constructs are highly similar, literature review indicates that the conceptualization and measurement of school engagement and engagement of young children in ECEC differ in several aspects. Child engagement is dominantly associated with behaviors and seen as contextual, whereas school engagement includes internal aspects and can be seen as a stable tendency or even a trait of the child. Results from empirical studies and the in-depth literature review show that teacher questionnaires of child engagement, even if they nominally assess different aspects of engagement, tend to correlate higher than questionnaires and observations of child engagement. This indicates that questionnaires and observations of child engagement tap into qualitatively different aspects of

what is considered engagement. Low global engagement in children is rare and probably more indicative of problems in functioning than low observed engagement. On the other hand, high observed engagement can indicate child's potential for high engagement within a certain context, partly independent of child's global engagement. Observations of child engagement are more sensitive to changes induced by interventions, whereas teacher-rated global engagement serves as a stronger predictor of future outcome.

Everyday life in preschool – Swedish and international approaches

Frida Åström, Jönköpings universitet

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

Background: The ultimate outcome of inclusive Early Childhood Education and Care (ECEC), with the focus on everyday life in preschool in this dissertation, is child participation, i.e., being there and being engaged while being there. Little is known about the individual variation in child participation in preschool, and few studies have examined how the practices of preschool vary both in an international and national Swedish perspective, and what this variation may mean for child participation.

Aim: This dissertation aims to examine variations in preschool practices and environments within an international and national Swedish perspective, and to describe how these variations relate to participation in those environments for children. The findings will be discussed in relation to preschool quality, inclusive education, and the Swedish preschool for all children.

Method: Behavior count systematic observations were used to describe between- and within country variations in children's and preschool teachers' activities, behaviors, and environments in preschools in Sweden ($n = 78$ preschool units), Portugal ($n = 42$ classrooms), and the U.S. ($n = 168$ classrooms), and to provide comprehensive descriptions of activities in Swedish preschools ($n = 78$ preschool units). Behavior counts were also used to explore variations in observed participation patterns (based on level of engagement, associative/cooperative interactions, pretend play, and proximity to a small group including a teacher) between children in Swedish preschool free play ($n = 453$ children).

Results: The largest variation across the countries concerned the dominant activity setting. Free play was the main activity setting for Swedish preschools, while teacher-led whole group was dominant in Portugal and the U.S. Swedish preschoolers spent much time outdoors and had a relatively high proportion of associative child-child interactions. Across the countries, children were less engaged in their dominant activity setting. Child engagement was among the highest in teacher-led small-groups, but those occurred infrequently. For several preschool practices, the within-country variance was high in all three countries.

Swedish preschoolers focused on various contents, where construction, art, music, and less sophisticated play in small groups of children was most common, followed by pretend play. Teachers in the Swedish preschools displayed a large variety of teacher tasks where managing, i.e., organizing the child group, was most frequent.

Two groups of children displayed low-to-very-low observed participation in Swedish preschool free play. Second language learners and children from preschool units including several second

language learners tended to reveal lower levels of observed participation, but not children with special education needs. Children with the lowest observed participation levels appeared unseen by preschool teachers.

Conclusions: The results reflect that cultural ideas and values are related to preschool practices on several system levels. The practices in Sweden reflect a social pedagogy tradition, whereas practices in Portugal and the U.S. reflect an early education tradition. A culture's ideas and values also seem to be reflected in instruments measuring preschool practices and quality and demands caution when selecting measures. What children participate in, and their engagement when being there both seem influenced and defined by the activity setting. Changing activity settings more frequently may increase children's engagement levels. In Swedish preschools, proximal processes for children's participation may concern child-child interactions, as much as teacher-child interactions. In free play, some children do not get the support they need to participate in activities despite inclusive policies and the Swedish preschool curriculum emphasizing a "preschool for all children".

Särskild begåvning i en förskola och skola för alla

Malin Ekesryd Nordström, Umeå universitet

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

Based on four articles, this compilation thesis analyses different actors' constructions of giftedness and ideas about meeting gifted children's needs in preschool and early childhood educational settings. Previous research has highlighted gifted children's need for early educational adaptations and support for their continued development and maintained desire for learning. Because children's early educational experiences influence their continued cognitive, social and emotional development, constructions of giftedness at different societal levels surrounding the child were important to explore. Questions addressed included how pre-school personnel, principals and parents of gifted children talk about giftedness, how the construction of giftedness changes over time in Swedish daily press, and what meanings talk about giftedness have for gifted children's provided education in preschool and school. The theoretical framework underpinning the entire thesis is social constructivism. In addition, special educational perspectives, Bronfenbrenner's ecological systems theory model, and discourse analysis were used to analyse the respondents' understandings. Empirically, the thesis is based on material collected in four studies conducted between 2019-2021. These include an on-line questionnaire to preschool personnel (n=78), interviews with preschool teachers (10) and principals (5), interviews with parents (16), and an overview of Swedish newspaper articles about giftedness (n=72). Results show that constructions of giftedness create tensions by generating diverse ideas about the offered teaching in practice, alongside different views of hindering factors for providing an adequate education, organizational thresholds or lack of education about giftedness. Dilemmas included planning an education that meet the needs of all – as well as individual children's needs. Another dilemma was naming someone *gifted* in a strong tradition of an egalitarian education. How preschool staff, principals, parents and newspaper debates construct giftedness is vital for making conscious choices and treatment of giftedness in a preschool and school for all.

Galna kameror och barns virtuella bildseende, bildtänkande och filmgörande i förskolan

Maria Olsson, Stockholms universitet

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

Syftet med denna avhandling är att via ett samhandlande med barn och digital filmteknologi, tillsammans med Gilles Deleuze filmfilosofi (1989), digital videografi och en barncentrerad ansats, bidra med kunskap om barns bildseende, bildtänkande samt bild- och filmgörande i förskolan samt den metodologi som skapats i forskningsprocessen. Den empiriska produktionen genomfördes som en digital, decentrerad videografi, enligt Pink et al (2016), under en period om ca tolv månader. Sammanlagt tjugonio barn deltog i filmgörandet vid filminspelning och filmvisning som samlats i femton filmhändelseloggar. Forskaren följer med, filmar och samhandlar med barnens filmgörande. Deleuze transcendentala empirism gör det möjligt att tänka om det obestämbara som sätts igång i filmgörandet som rörligt och föränderligt. Därmed etableras interna skillnader som en omedelbarhet mellan tänkandet och varandet. Att känna och vara i sig själv kan förstås som en egen form av medvetenhet som både är bestämd och obestämd inom tiden. Deleuze filosofiska begrepp *kristallbild* arbetar i analyserna och drar med sig begreppen *spegelbild*, *erinransbild* samt *ritornello* och *galopp*. Begreppet *spegelbild* fungerar som en bild med två sidor, den aktuella och den virtuella. I avhandlingens första analyskapitel följer forskaren med barnen Andreas och Hannas filmgörande. Bilden av ett gemensamt virtuellt seende synliggörs och blir faktiskt med de digitala filmkamerorna och talet om vem som ser vem. I det andra analyskapitlet filmar barnen Kim och Erik för att försöka se ett spöke som Erik minns att han har sett i rummet utanför toaletterna. Med begreppet *erinransbild* tänks med minnet av ett virtuellt spöke från dåtid som spelas upp och aktualiseras i nutid och blir synligt. I det tredje analyskapitlet arbetar begreppen *ritornello* och *galopp* och sätter parallella bilder av tid i rörelse mot det framtida. Det handlar om hur barnen Isak och Rebecka filmar och spelar på rytmikinstrument. Barnen spelar upp sin film på en duk och imiterar sina rörelser som syns på duken. Med galoppen rör sig världen fram mot sitt slut och ritornellon möjliggör början av världen och avlägsnar den från tiden. Avhandlingens resultat bidrar med kunskap om hur barns och vuxnas samhandlande med digital filmteknologi kan öppna möjligheter för barn och vuxna att interagera och tänka om verkligheten i den omgivande miljön med digital film. Därigenom visas betydelsen av att förstå hur relationer mellan materialiteter, bilder och livet i förskolan uppstår och sätts i förbindelse. Därtill bidrar avhandlingen med kunskap om hur en kontinuerlig växling mellan bilder av det faktiska, synliga, och det virtuella, osynliga, kan träda fram i barns filmgörande. Det blir möjligt att följa med barnen igenom digitaliserade tidspassager och hämta upp minnen från dåtid och placera dem i nutid, och även i det framtida. Avhandlingen väcker därmed nya frågor om vilka slags virtuella bilder av verkligheter som kan göras tillgängliga och bli synliga och faktiska i mötet mellan barnens bildseende och den digitala filmteknologin.

Joint Mission or Mission Impossible? Exploring Conditions for Itinerant Early Childhood Special Education Teachers' Work

Eva Staffans, Åbo Akademi

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

Denna avhandling syftar till att undersöka vilka villkor som möjliggör eller begränsar ambulering speciallärares möjligheter att erbjuda stöd till barn i behov av stöd som deltar i småbarnspedagogik eller i förskoleundervisning i finlandssvensk kontext. Ambulerande speciallärare inom småbarnspedagogik ansvarar för att barn inom småbarnspedagogik eller i förskoleundervisning i en kommun får det stöd som de har rätt till. Ambulerande speciallärare ställs på grund av deras arbetsförhållande inför andra utmaningar än de speciallärare som arbetar i en grupp. Möjliggörande och begränsande faktorer relaterade till ambulering speciallärares arbetsförutsättningar samt hur dessa påverkar deras befogenhet att genomföra sitt arbete undersöks via följande forskningsfrågor: Vad ramar in och utgör arbetet och rollen för ambulering speciallärare inom småbarnspedagogik? Vilken typ av stöd erbjuds barn med språkliga utmaningar och vilka strategier använder ambulering speciallärare sig av under konsultation?

Fenomenet som studeras är komplext och består av flera aspekter som är sammanflätade eller beroende av varandra. För att försöka få grepp om både yttre och inre aspekter som påverkar arbetet används ramfaktorteorin. Som komplement till ramfaktorteorin används professionsteorin för att studera speciallärares grad av befogenhet att genomföra arbetet. Ambulerande speciallärare är i fokus i tre av de inkluderade artiklarna, medan det är personalen som arbetar inom småbarnspedagogik eller i förskoleundervisning som står i fokus i den fjärde artikeln. Data till de fyra studierna har samlats in genom frågeformulär och intervjuer. Denna studie är en mixed-methods studie där de första kvantitativa datainsamlingarna efterföljts av en fas av kvalitativ datainsamling. Data är till sin karaktär omfattande och flera metoder används för att analysera data. Metoderna som används i Studie 1 och Studie 2 omfattar övervägande deskriptiv statistik, men delar av data för Studie 2 analyseras med en kvalitativt orienterad innehållsanalys. Studie 3 och Studie 4 kännetecknas av ett kvalitativt angreppssätt, där Studie 3 är en tematisk analys medan Studie 4 är en jämförande fallstudie. Resultaten från denna studie visar att förutsättningarna för speciallärare är utmanande på olika sätt och på olika nivåer. På en juridisk nivå betonas grunden för småbarnspedagogik och barns rätt till stöd. Det finns numera ett enhetligt stödsystem för barn i behov av specialpedagogiskt stöd. Trots att grunden för arbetet finns på en juridisk nivå, visar den föreliggande studien att det finns många utmaningar för speciallärare på en organisatorisk nivå. Premisserna för att speciallärares ska kunna utföra sitt arbete överensstämmer inte alltid med visionen på det juridiska planet.

I syntesen av resultaten diskuteras begränsande och möjliggörande aspekter i speciallärares

arbete. Denna diskussion kopplas till speciallärares jurisdiktion, det vill säga vilken befogenhet och kontroll de har över sitt arbetsområde. Resultatet visar att det finns begränsande faktorer i arbetsmiljön som komplicerar speciallärares arbete och försvagar deras jurisdiktion. Barriärer som framkommer i denna studie är speciallärares förminskade arbetsroll, otillräckliga resurser och icke-engagerad personal. I motsats till hinder finns det också möjliggörare som stödjer speciallärare att implementera stöd inom småbarnspedagogiken. Möjliggörare för tillhandahållande av stöd är samarbete, stödjande ledare och omgivning samt autonomi och flexibilitet. När dessa omständigheter sammanfaller blir stöd till barn med särskilda utbildningsbehov ett gemensamt uppdrag.

Interaktionsmönster, social anpassning och emotioner i förskolan. En mikrosociologisk studie av interaktion mellan förskollärare och barn i målorienterade aktiviteter

Katarina Nilfyr, Göteborgs universitet

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

The overarching aim of this thesis is to contribute knowledge about the interactions between preschool teachers and children in ongoing goal-oriented documentation activities in preschool. More specifically, the thesis aims to contribute with in-depth knowledge of how interaction and social adaptation can be understood based on Goffman's (1983, 1986) and Scheff's (1990, 1997) micro-sociological theories. The empirical data were generated by video recordings of documentation activities that took place in the everyday context of preschools. The thesis comprises three chronologically accomplished sub-studies. Study I is a rewritten and condensed study with a focus on the results and discussion of my published licentiate thesis. The first study takes an exploratory analytical approach by means of Goffman's concepts of framing and interaction orders, which implies that the interaction and the social behaviour are organised based on shared norms. Studies II and III constitute an in-depth development of the initial results of Study I and have a micro-sociological analytical approach using Scheff's theory, in particular his concept of the deference-emotion system, which denotes an informal system of social sanctions that subtly promotes conformity. The overarching results show the complexities and the nature of interaction in a goal-oriented activity, with the preschool teachers demonstrating a task- and result-oriented definition, whereas the children's definition of the situation was of a more spontaneous and changeable character. However, later in the interaction, the children adapted by temporarily agreeing with the teachers' definition and aligning their performance accordingly, which occurred through an informal and subtle system of social influence. The thesis highlights the functions that the interaction order and emotions have in social adaptation in preschool, which need to be discussed with regard to an overall adaptation to formal schooling. This raises questions regarding the balance between conducting goal-oriented education and following children's interests with a teacher-child relationship approach to learning activities. These questions are targeted at the policy level. In practice, however, the responsibility is placed on individual preschool teachers to handle the complexity of goal-oriented activities in preschool contexts that should also create conditions for children's socio-emotional development and lifelong desire to learn.

Children retelling stories. Responding, reshaping, and remembering in early childhood education and care

Agneta Pihl, Göteborgs universitet

[Läs hela avhandlingen](#)

Abstrakt

Oral storytelling is a prevalent cultural practice for sense-making. Through stories, people get to know themselves, others, and the world around them. Children are introduced to this practice at home and in early childhood education and care (ECEC). The present research concerns oral retelling in a Swedish preschool setting. Its overarching interest is how children orally retell stories they have been told. More specifically, how processes of responding, remembering, and reshaping unfold in children's retelling activities are of analytical interest. The thesis consists of three empirical studies involving children aged three to five years. The analytical focus of Study I is on whether, and if so how, the children consider the understanding of the listener(s) when retelling stories. The analytical focus of Study II is on how the children remember, and reshape, stories in retelling activities. The analytical focus of Study III is on how the children indicate the intellectual and emotional states of fictional characters when they retell stories. The theoretical framework informing these studies is a sociocultural perspective, conceptualizing communication, learning, and remembering as contingent on cultural tools and practices. The empirical data consist of 21 video recordings of storytelling activities. Analytical work was guided by the principles of Interaction Analysis. Analysis of the meta-markers children use in their storytelling reveals that they do take into account the understanding of their listener(s) when retelling stories, if not consistently so (Study I). An analysis of how one focus child retells the same story in different constellations shows how she remembers details from the story told by the teacher and the very manner of how it was told and how she transforms the story into what more readily makes sense to her (Study II). Finally, the findings clarify how the children indicate the intellectual and emotional states of the characters in the stories they retell. They do this in three ways: through explicating (mental state terms); gesturing and facial expressions; and sound symbolism (Study III). The thesis has significance for our understanding of children, their storytelling, responding, remembering, and processes of reshaping. The findings here contribute to a more general reconceptualization of children's capacities to understand. The thesis has implications for early childhood education and care as a socially just practice, valuing all the communicative means children use.

Selfies, springfilmer och tjuvjakter: förskolebarns bildskapande och estetiska utforskande med digitala verktyg

Anna Ramberg, Högskolan Dalarna

[Läs hela avhandlingen](#)

In this thesis, children's image creation and aesthetic explorations are investigated through the observation of a group of 22 children aged 4–6 in a preschool in Sweden. In the study, the children create images primarily using a smartphone and a tablet, taking photographs and filming at the preschool and in the surrounding environment.

The study aims to develop knowledge about children's images and image creation in preschool, with a particular focus on digital tools as a medium for visual creation. More specifically, the study aims to develop a deeper understanding of children's visual and aesthetic expressions by analysing and conceptualising the images that are created, and by applying and discussing art-based methods as a scientific and practice-oriented pedagogical contribution.

The study was carried out using visual ethnography and a/r/tography. Using a theoretical framework based on the posthuman approach of Deleuze and Guattari, the study illustrates how the children's image creation takes form as visual events involving complex, active components that co-create the images. Adding "c" as in Deleuzian cartography, a c/a/r/tographic analysis is used to identify six categories that outline the children's image creation: fabulative images, machine images, network images, haptic images, ritornello images, and nomadic images – each marked by performativity.

The findings show how the camera can be understood as a visual-desiring machine that shapes image-creation processes, forming complex analogue/digital-looking apparatuses. The thesis also proposes the concept of aesthetic impulses to better understand the complex visual and aesthetic exploratory processes that occur. These impulses foster sensory, bodily, and affective experiences, leading to unpredictable and ongoing processes of becoming.

The study illustrates how art-based a/r/tographic proposals for image creation can be applied in preschools to initiate processes that encourage open-ended rhizomatic aesthetic exploration. Based on the results of the study, a/r/tographic proposals could be further developed by initiating video walks that could evolve into a method of working with digital in a creative way in pedagogical practice. A/r/tography is highlighted as a method that promotes the creation of shared aesthetic experiences and supports the development of pedagogical practices in early childhood education.

Artiklar

Bilden är genererad med hjälp av Adobes AI program
Firefly. Instruktionerna för att ta fram bilden
är: "Samlad forskning inom förskolan (förstoringsglas)
utveckling, lärande, omsorg".

Piteå kommun

Storying teaching together and with preschool practitioners: Renegotiating shapes of teaching in preschool education

Moa frid, Luleå tekniska universitet

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

This paper explores and renegotiates the shapes of teaching in preschool education. Therefore, I engage in storytelling drawing from Haraway and create encounters together and with preschool practices and practitioners in connection to a policy change that introduced teaching into the Swedish preschool curriculum. This multiple inquiry complexifies teaching, starting with the preschool practitioners' questions and concerns about teaching in preschool. Through stories, teaching takes both place and space in preschool education, challenging and confirming ideas and traditions on how to do preschool. Teaching takes multiple shapes and becomes a practice that extends beyond a specific event, encompassing both preparatory planning and subsequent reflections, as well as the continued process, intertwined with global trends of formalising early childhood education. Resisting a simplified story of the purpose of preschool education, I propose storytelling as a way to acknowledge teaching in preschool practices.

Utbildning borde spela roll – om förskollärares uppdrag att leda

Lovisa Skånfors, Karlstad universitet

Kristin Ungerberg, Karlstad universitet

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

En del av svenska förskollärares uppdrag innebär sedan år 2018 att leda arbetslagets gemensamma arbete i förskolan. Ur ett historiskt perspektiv har den svenska förskolan karaktäriserats av en demokratisk och platt organisationsstruktur, där förskollärare och barnskötare delat ansvaret lika inom arbetslaget. Syftet med studien är att bidra med kunskap om förskollärares föreställningar om sitt ledarskapsuppdrag i relation till arbetslagets gemensamma arbete. Fyra kvalitativa fokusgruppsintervjuer med 18 förskollärare har genomförts och sedan analyserats utifrån positioneringsteori. Resultaten visar att yrkeserfarenhet och jämlikhet initialt beskrivs som avgörande för uppdraget att leda. Successivt under samtalets gång lyfts förskollärarytbildningens betydelse fram som alltmer central för uppdraget att leda förskolans undervisning. Det framträder en tystnadskultur inom de egna arbetslagen gällande de olika yrkeskategoriernas varierande kompetenser. Studiens slutsats är att förskollärare behöver olika former av stödstrukturer för att utöva sitt ledarskap i praktiken. Här ingår att rektor tydligt kommunicerar förskollärares mandat att leda till arbetslaget som helhet.

”Vi kallar det skolverkiska” —en studie av mötet mellan ett nationellt förbättringsinitiativ och en komplex förskolepraktik

Maria Olsson, Högskolan Dalarna

Maria Fredriksson, Högskolan Dalarna

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

This study investigates an under-researched Swedish national improvement initiative called “Collaboration for the Best School Possible” (CBS), regarding preschool. The aim of this article was to develop knowledge of preschool teachers’ and head teachers’ conceptions and experiences during the initial phase of CBS. The data are based on semi-structured interviews with 14 preschool professionals. A qualitative content analysis guided by the concept of ideological dilemmas was conducted. The results show imbalances regarding the dilemmas of “a linear logic” versus “a complex practice” and “the top-down governance” versus “the bottom-up influences”. The linear logic for improvements, to which it seemed the preschool professionals had adapted, appears to lack place for complexities. The professionals also appeared subordinated to representatives of National Agency for Education and a specific language use, supposed to be spoken at the agency, “Skolverkiska” as well as a perceived focus on deficiencies. Risks are pointed out for an overly narrow view of the practice in which its conditions are neglected. This article shows the importance of further discussions regarding why, for what and for whom an educational practice needs to be improved. Keywords: förskola, ideologiska dilemman, nationella förbättringsinitiativ, obalans, ”Samverkan för bästa skola”.

Att genomföra systematiska barnsamtal - till nytta för hållbarhet i förskolan

Ingrid, Pramling Samuelsson, Göteborgs universitet

Ingrid Engdahl, Mälardalens universitet

Eva Ärlemalm-Hagsér, Mälardalens universitet

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

Research in the field of education and teaching for sustainability in preschool has highlighted the importance of communication for knowledge development in the field of sustainability. This article presents a study of the variations that appear in preschool teachers' perceptions of the importance and the experience of having carried out systematic child talks in preschool. The experience is covered by 60 written comments from preschool teachers after they, within a research and development program (R&D program) in the spring of 2022, conducted systematic child talks in the children's groups where they are working. The data has been analysed based on a phenomenographic theoretical perspective. The result of the analysis shows that in the preschool teachers' perceptions of carrying out systematic talks with children, four varying perceptions emerge: Becoming aware of one's own actions; Exciting and educational to discuss with the children about sustainability; Talking with children was difficult; and, Sharing children's thoughts and experiences was the retention. In the preschool teachers' comments, it appears that some of them, through the systematic child talks, have deepened their reflection and their awareness of talking with the children about aspects of sustainability. At the same time, several difficulties are highlighted regarding the task itself and how to ask questions and maintaining children's interest during the talks. Finally, the study indicates that systematic child talks as a method and workingtool are not common in preschool, as several preschool teachers point out that they do not talk to the children in this way in everyday life.

Vårdnadshavares uppfattningar av delaktighet i förskolan

Charlotte Öhman, Jönköpings universitet

Martin Hugo, Jönköpings universitet

Lilly Augustine, Jönköpings universitet

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

Participation is an important factor for preschool quality and with participation comes both possibilities and challenges. The aim is to explore guardians' perceptions of participation in Swedish preschool using Buber's understanding of dialogue in interpersonal meetings. The research questions are: How do guardians describe participation in preschool? How do guardians perceive their participation in preschool teaching? Conducting interviews with 20 guardians resulted in the emergence of four themes. The results show that guardians have different perceptions about what participation implies. They describe that they want to be participating but settle with being informed. Guardians find it optional to participate in the decision-making concerning teaching. A conclusion is that preschool teachers need to be in dialogue with guardians about how participation can be understood in their specific context. Another conclusion is that competence regarding the importance of continuous dialogues needs to be addressed towards preschool teachers to promote guardians' participation in teaching.

Are newly qualified preschool teachers ready for today's mandate? Principals' views in Sweden

Adrian Lundberg, Malmö universitet

Christina Lind, Kristianstad universitet

Phillippe Collberg, Halmstad universitet

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

The purpose of this study is to contribute to the discussion concerning adaptations and improvements of preschool teacher education. Such changes are crucial, because many newly qualified preschool teachers struggle to live up to the requirements the profession places upon them. This study is conducted in Sweden, where early childhood education has a long tradition and is well established. Simultaneously, Swedish preschool education follows the international tendency of schoolification in early childhood education. A Q methodological study design was selected to investigate the views of preschool principals on newly qualified preschool teachers. Q method results were enriched with qualitative data from a written questionnaire and findings reveal a consensus among the 55 participants. This confirms previous research stating that newly qualified preschool teachers are perceived as competent in planning teaching and adhering to curriculum intentions. At the same time, this study shows that the increasingly academicized preschool teacher education does not seem to sufficiently prepare the next generation of preschool teachers to build relationships with guardians and colleagues. The study suggests the need for a comprehensive understanding of the profession and intensified collaborations between various stakeholders to better support newly qualified preschool teachers in Sweden and beyond.

Inkludering och arbetet med särskilt stöd i förskolan

Petra Gäreskog, Uppsala universitet

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

The purpose of this study is to increase our knowledge about how the special support is designed based on the children who are considered to be in need of special support. The data consists of interviews with 15 preschool teachers. The data material was processed through a conventional content analysis. Based on this analysis, the following three themes emerged based on the preschool teachers' descriptions of how the special support is expressed in the pedagogical activities: 1) special support through activities, 2) special support through organization of the learning environment and 3) special support through personnel efforts. The outcome of the study is discussed in relation to previous studies and to perspectives on inclusion, the categorical perspective and the relational perspective.

Matematiska och etiska resonemang i förskolan – didaktisk modellering som intervention

Maria Hedefalk, Uppsala universitet

Lovisa Sumpter, Stockholms universitet

Helena Eriksson, Högskolan Dalarna

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

I artikeln undersöks didaktiska val i undervisning där matematik och hållbar utveckling möts. Undervisningens syfte var att uppmuntra förskolebarn att kollektivt resonera kring fördelningsproblem. Det var barnens resonemang om möjliga lösningar som låg i fokus, inte ett rätt svar. Förskollärares roll var att skapa möjligheter för agens: att barnen kunde göra egna bidrag i kunskapandet, där barnen kunde ställa olika konflikerande perspektiv om hållbara lösningar mot varandra och diskutera lösningarna. Utifrån metoden didaktisk modellering förde forskare och förskollärare diskussioner om undervisningen utifrån olika expertis. Dokumentationen som skapades under dessa möten analyserades, för att pröva om en didaktisk modell som hanterar de didaktiska vad- och hur-frågorna kunde hjälpa förskollärarna att skapa agens i undervisningen. Resultatet visar hur reflektion kring de didaktiska frågorna kan skapa möjligheter för agens i undervisningen. Didaktiska lösningar handlade om organisation av tid och miljö, om svårigheter att para ihop barn för kollektivt arbete samt språkutvecklande arbete.

STREAM-didaktik i förskola med litteracitet(er) i fokus – mellan att öppna för det okända och söka efter det kända

Helena Hansen, Malmö universitet

Ann-Christine Vallberg Rot, Malmö Universitet

[Läs hela artikeln](#)

Abstract

The study in this paper aims to contribute knowledge about what characterizes STREAM didaktik in preschool based on a theory-informed teaching arrangement in an ULF2 network. The study is guided by the question: What can characterize STREAM didaktik in preschool with a focus on literac/y/(ies) in what and who/which questions? Theoretically, the study is connected to three main concepts: STREAM, didaktik and literacy. The material consists of 85 documents, totalling 14, 200 words and 2.5 hours of film focusing on planning and conducting teaching in preschool. The knowledge contribution is: 1) STREAM didaktik with literacy(s) in focus appears as a relation between general didaktik and subject didaktik in preschool, 2) STREAM didaktik with literacy(s) in focus can also be seen as a bridge between opening to the unknown and searching for the known in a movement between planned and spontaneous teaching in preschool, and 3) STREAM didaktik with focus on literacy(s) in what and who/which questions can be tried in terms of STREAM actors.

Populärkultur som kunskapskälla i förskolan

Helene Dahlström, Mittuniversitetet

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

The present study examines how students in preschool teacher education perceive the role of popular culture in preschool education. By focusing on how to increase the knowledge of pre-service preschool teachers' perceptions of popular culture in preschool, the study is an empirical contribution to early childhood literacy research. Further, the results can contribute to an understanding of how popular culture can be addressed in future preschools. The empirical data consists of focus group discussions with 67 preschool teacher students and individual interviews with seven preschool teacher students. A thematic analysis was carried out. Concepts of dimensions of literacy and funds of knowledge were used in analysis and discussion. The results reveal that participating preschool students perceived popular culture as a source of increased equity, learning, and critical literacy but also as challenging concerning equity and preschool's existing culture and value base. The main conclusion in the article is that future preschool teachers see that, together with a pedagogical idea, popular culture can be seen as a resource among others for learning and developing social competencies. However, the students did not uncritically celebrate popular culture as they highlighted the importance of preschool teachers' competencies regarding creating possibilities for critical reflections concerning popular culture that challenges democratic values.

Undervisning i förskola – enligt skriftliga beskrivningar i samverkansforskning åren 2016 och 2023

Ann-Christine Vallberg Roth, Malmö universitet, Sverige

Helena Hansen, Malmö universitet, Sweden

Max Persson, Malmö universitet, Sverige

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

Studien i artikeln syftar till att utifrån didaktiskt närmande bidra med kunskap om vad medverkande i ett Utbildnings-, Lärande- och Forsknings-nätverk (ULF-nätverk) skriftligt beskriver kan känneteckna undervisning i förskola år 2023. Vidare är syftet att identifiera likheter och skillnader i svaren på frågan om undervisning i förskola åren 2016 och 2023 i samverkansforskning i Sverige. Det framträder ett underskott på samverkansforskning som belyser professionellas syn på samma fråga om undervisning i förskola över tid, vilket motiverar föreliggande studie. Materialet genererades via frågeformulär med 71 % svarsfrekvens år 2023 och 91 % svarsfrekvens år 2016. Didaktiskt orienterad abduktiv analys har genomförts utifrån omväxlande empiri- och teorinära tolkningsled både i materialet 2016 och 2023. Resultatet utfaller i både likheter och skillnader, inkluderat avståndstagande till undervisning 2016 och frånvaro av avståndstagande till undervisning 2023. Förflyttning kan identifieras mellan att undervisning = lärande 2016 och att undervisning inte = lärande 2023. Vidare betonas vag och vid undervisning där ”allt lärande är undervisning” 2016 och vid undervisning som spontan och planerad 2023. År 2016 är praktinära handlingar mer framträdande än teorinära spår. År 2023 framträder företrädesvis tydliga spår av praktinära handlingar, men också spår av teorinära beskrivningar. I likhet med tidigare forskning finns det särskild potential när det gäller metateoretisk nivå.

Förskollärares ledarskap som ett kunskapsfält i behov av begreppsliga resurser i förskoleverksamhet, utbildning och forskning

Madeleine Brodin Olsson, Göteborgs universitet

Anne Kultti, Göteborgs universitet

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

The present study aims to investigate supervision activities as a form of teaching leadership in preschool teacher education. Work-based education constitutes a particular context for understanding of leadership in preschool due to its intention of bridging between practical and theoretical experience and knowledge. The empirical data analyzed consist of audio-recorded supervision in the form of weekly conversations between the student teacher and the preschool teacher within a five-week course with leadership as the learning content. Theoretically grounded in a sociocultural perspective on learning and communication, the analysis shows how leadership is mediated as a relational practice but without a definition. In addition, the conversations focus on the student teacher's trajectories of developing leadership. In these conversations, the contents: *meanings of leadership* and *the students' appropriation of leadership*, are blurred. Without an explicit meta-perspective in the conversations, it becomes analytically unclear whether, or to what extent, the participants establish conceptual intersubjectivity. The findings are discussed in relation to work-based education as a context for teaching and learning the prospective occupation. We conclude that theoretical knowledge of preschool teachers' leadership becomes invisible in supervision without an education offering conceptual resources for this content.

Viktigt men inte roligt. Förskolläroarstudenters attityder till matematik

Benita Berg, Mälardalens universitet

Pernilla Sundqvist, Mälardalens universitet

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

Tidigare forskning visar att blivande och verksamma förskollärare ofta har negativa attityder och lågt självförtroende i matematik. Dessa attityder påverkar deras undervisning och barns möjligheter att lära sig. Förskolläroarutbildningen behöver adressera studenternas attityder och främja positiva attityder gentemot matematik. Denna studie syftar till att undersöka blivande förskollärares attityder mot matematik, hur dessa förändras under utbildningen och vilka faktorer i utbildningen som påverkar förändringarna. Studenter i tre stadier av programmet deltar – i termin 1, termin 3 och termin 5. En tvådimensionell definition av attityd anammas och en kortversion av Attitudes Towards Mathematics Inventory (ATMI) används tillsammans med öppna frågor och intervjuer. Resultaten visar att studenternas attityder är negativa i den affektiva komponenten men neutrala till positiva i den kognitiva komponenten. De flesta studenterna i termin 5 upplever en positiv förändring i attityd under utbildningen på grund av positiva och tillgängliga lärare, ökad kunskap om matematik i förskolan samt utvecklad ämneskunskap vilket de får ”kvitto” på när de klarat ämnestentamen

Ansvarsfull läsning. Att använda barnböcker för att närma sig känsliga ämnen i förskolan

Klara Dolk, Stockholms universitet

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

Syftet med artikeln är att ge en ökad förståelse för hur pedagoger uppfattar barnbokens betydelse när det gäller att närma sig ämnen som upplevs som känsliga i förskolan. I artikeln används tiggeri som ett exempel på ett sådant ämne. Det empiriska materialet kommer från fokusgrupper med pedagoger från sex svenska förskolor. I fokusgrupperna diskuterades bland annat två barnböcker på temat tiggeri. Materialet har analyserats med hjälp av en reflexiv tematisk analys. Resultatet visar att barnböckerna om tiggeri skapade en ingång till att ta upp ett ämne som pedagogerna upplevde som svårt och som de tidigare undvikit att diskutera med barnen. Samtidigt väckte barnböckerna många känslor i relation till pedagogers ansvar: gentemot barn, föräldrar och ämnet i sig. För att på en övergripande nivå diskutera vilka ämnen som anses passande att behandla i förskolan samt vilka känslor som väcks av olika ämnen, används Ahmeds (2010, 2014) och Butlers (2007) teorier om normer och känslor. De normer som existerar påverkar också vad som känns ”ansvarigt” respektive ”oansvarigt” att göra. I relation till barnböcker om känsliga ämnen framstår en ”ansvarsfull läsning” som önskvärd och samtidigt som motstridig och komplex

Uppdraget att undervisa i musik. Förskollärares uppdrag att undervisa i musik med utgångspunkt i den nationella läroplanens innehåll och mål

Johanna Still, Åbo Akademi

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

Musikundervisningens mål är bland annat att ge barn redskap för att praktiskt kunna musicera i vardagen, utveckla musikaliskt tänkande och skapa ett positivt förhållningssätt till musik. De upplevelser barn får i musik är huvudsakligen beroende av de lärare de möter, anser Moore (2019). Därför borde lärare vara utrustade med de färdigheter och kunskaper som krävs för att kunna ge barnen meningsfulla musikupplevelser och för att kunna följa läroplanens innehåll och mål (Sætre, 2018). Syftet med denna studie är att undersöka hur lärare inom förskoleundervisning (sexårsverksamhet) tagit sig an uppdraget att undervisa i musik utgående från den finländska nationella läroplanens innehåll och mål. För att få svar på frågeställningen används kvalitativ innehållsanalys. I föreliggande studie har både dokument i form av läroplanstexter och förskollärares intervjusvar analyserats. Läroplanens övergripande mål är att den ska bidra till att en högklassig och enhetlig förskoleundervisning förverkligas i hela Finland, men resultatet i denna studie visar på stora variationer i förverkligandet av musikundervisningen.

Leka på flera språk: Att stötta flerspråkigt deltagande i förskolan

Hiba Abou-Taouk, Göteborgs universitet

Malin Nilsen, Göteborgs universitet

Cecilia Wallerstedt, Göteborgs universitet

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

Denna studie syftar till att undersöka användningen av flera språk i narrativ lek och hur förskolläraren stöttar flerspråkiga barns deltagande i dessa aktiviteter. Gemensamma lekar har videoobserverats och analyserats med interaktionsanalys. Resultatet indikerar att deltagarna använder flera namngivna språk för att kommunicera om lekens regler och innehåll, i metakommunikation om språkanvändning under leken samt i sammanhang relaterade till högtider och populärkultur. Studien belyser hur ett transspråkande arbetssätt kan tillämpas genom att förskolläraren legitimerar användning av flera språk, triggar barns berättande på flera språk och meta kommunicerar om språk i leken. Genom att framhäva vikten av transspråkande lekaktiviteter och erkänna flerspråkighet som en resurs bidrar studien till förståelsen av hur förskollärare kan stötta språkutveckling i en flerspråkig förskolemiljö.

Vad är det som SKAver - Didaktiska val i två svenska kommuners systematiska kvalitetsarbete

Maria Styf, Mittuniversitetet

Catarina Arvidsson, Mittuniversitetet

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

Svenska förskolor är ålagda att bedriva en verksamhet där alla barn ges likvärdiga möjligheter att lära och utvecklas. För att möjliggöra utveckling av en sådan verksamhet ska verksamheten systematiskt dokumenteras, analyseras och utvärderas (Skollagen, 2010:800; Skolverket, 2018). Syftet med studien är att med utgångspunkt i två kommuners ledarskapspraktiker beskriva och förstå organisering för genomförandet av det statliga uppdraget med systematiskt kvalitetsarbete. Studien genomfördes med en fallstudiedesign i de båda kommunerna, från förvaltningsnivå till verksamheten i förskolan. Studien omfattar brev och anteckningar från processmöten med personalen samt brev, inspelade möten och anteckningar från en grupp kommunala ledare för förskolan i de två kommunerna. Det teoretiska ramverket bygger på didaktisk teori och ledarskapspraktik. Resultatet visar att när didaktiska val på de olika nivåerna av ledarskapspraktikerna saknar en gemensam riktning blir det svårare att skapa en ömsesidig förståelse och en gemensam agenda för kvalitetsarbetets struktur, process och resultat. När däremot alla ledningsnivåer har en gemensam agenda för de didaktiska valen och då innehåll, metoder och processer syntetiserar med varandra, skapas en gemensam riktning i enlighet med uppdraget: att skapa en likvärdig utbildning för alla barns lärande och utveckling

Professionell högläsning i förskolan: förskollärares resonemang om en samtida didaktisering

Cecilia Lindström, Linköpings universitet

Niklas Pramling, Göteborgs universitet

Maria Simonsson, Linköpings universitet

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

I den svenska läroplanen för förskolan (Skolverket, 2018) har krav på ett språkutvecklande arbete genom högläsning specificerats samtidigt som förskolans undervisningsuppdrag har förtydligats. Utifrån ett sociokulturellt perspektiv utgår denna artikel från en teoretisk premiss att förskolans professionskunskap befinner sig i en remedieringsprocess, där högläsning som professionellt yrkesutövande omförhandlas i ljuset av ett delvis nytt uppdrag. Syftet är att bidra med kunskap om hur denna remediering går till och vad den resulterar i för förståelse för högläsning i samtida förskola. Det empiriska materialet utgörs av fyra fokusgruppssamtal. Resultatet visar hur förskollärare remedierar professionell högläsning genom att kontrastera och omförhandla innebörden av, villkoren för och deltagandet i förskolans högläsning. I sina resonemang ger förskollärarna uttryck för en vidgad repertoar vad gäller högläsning där traditionella praktiker lever kvar samtidigt som nya praktiker har tillkommit och andra aspekter har blivit till figur för det professionella arbetet. Implikationerna av dessa resultat diskuteras i relation till vad som förväntas av den läsande förskolläraren och det läsande/lyssnande barnet i dessa remedierade högläsningsspraktiker.

Förskollärares tal om fysik i förskolan - Från avgränsad aktivitet till vardagen som utgångspunkt

Lina Hellberg, Högskolan Kristianstad

Susanne Thulin, Högskolan Kristianstad

Andreas Redfors, Högskolan Kristianstad

[Läs hela artikeln](#)

Abstract

Through the revised curriculum (Swedish National Agency for Education, 2010), science was emphasised, and chemical processes and physical phenomena added as specific content for preschool. However, reviews by the Swedish Schools Inspectorate (2018) show that preschool teachers are still uncertain about the science content and what it should mean in a preschool context. Therefore, it is of interest to study what happens during planning sessions where preschool teachers plan an object of learning in physics. This article presents the qualitatively different ways as the preschool teachers' statements connected to physics and how the teaching of physics changes during four work team planning sessions. The analysis of video transcripts of the planning sessions shows that the preschool teachers' discussions reflect both uncertainty and certainty about the physics content and the physics teaching. The preschool teachers' talk connected to the content change over time from everyday language to the use of scientific concepts. Over time preschool teachers identify new potential starting points for the object of learning. The object of learning is discussed as a construction process and related to time and to what happens during planning sessions and teaching activities. Finally, the implications for practice are put forward

Med värden i fokus. Om den didaktiska vad-frågan i pragmatiskt informerad undervisning i förskolan

Camilla Löf, Malmö Universitet

Ann-Christine Vallberg Roth, Malmö universitet

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

Sedan *undervisning* fick en mer framträdande position i den svenska reviderade läroplanen för förskolan (Lpfö 18) har lärare i såväl förskola som förskolläroplan utbildning kämpat med att tolka konceptet. När 2011 års skollag trädde i kraft några år tidigare fick förskolans arbete med normer och värden en starkare ställning. Mot bakgrund av detta blir det intressant att studera båda dessa stärkta mandat – undervisning och värden. Med utgångspunkt i erfarenheter från ett didaktiskt och pragmatiskt informerat undervisningsupplägg är syftet med denna artikel att bidra med kunskap om vilka värderingar som kan framträda i undervisning i förskola. Det empiriska material som genererats genom undervisningsupplägget består av totalt 364 dokument, inklusive 64 videoinspelningar. Detta genomfördes på cirka 120 förskolor och/eller förskoleavdelningar i tio svenska kommuner. Analysen har en didaktisk ansats och kan metodologiskt beskrivas som abduktiv analys. Resultatet indikerar att pragmatiskt informerad undervisning om värden kretsar kring sociala värden, såsom demokrati och (barns) delaktighet. I förskolans praktik är undervisningen organiserad som möjligheter till reflektion, samt som ett ”flerdeltagande”. Vidare framträdde spår av flerstämmighet i relation till kunskapsinnehåll som samspelar på flera olika nivåer samtidigt.

Places, spaces and encounters with nature – socio-material discourses in Swedish preschools

Annika Manni, Umeå Universitet

[Läs hela artikeln](#)

Abstrakt

This article investigates views and discourses on outdoor play in preschool teachers talks about their playgrounds and outdoor practices in Swedish preschools. Included were a strategic sample of teachers from newer, larger preschool facilities with more programmed outdoor space, and teachers from older, more traditional facilities containing more nature. Through interviews with 38 teachers at 21 preschools and a thematic analysis inspired by socio-material theory, we identified three main themes: *The meanings and limits of free outdoor play*, *the view on nature and children's encounters with nature*, and *dangers and risks in the playground*. Within these themes, we show how the teachers' views construct discourses related to the outdoor educational places and spaces that are available. Furthermore, changes in preschool curricula as well as in the playground material and design are active agents in constructing discourses on outdoor play, including risks and limitations, beyond teachers' own beliefs on children's needs.